

Miljøstyrelsen
Jord og Affald
Strandgade 29
1401 København K
mst@mst.dk
MST-770-00019

Den 28. januar 2014

Vedr. udkast til ressourceplan for håndtering af affald - opfølgning på regeringens ressourcestrategi

GenvindingsIndustrien (GI) har modtaget ovenstående høring, der giver anledning til følgende bemærkninger.

Almindelige bemærkninger:

Overordnet set er GI meget positive over, at der endelig sættes fokus på øget genanvendelse af ressourcer fremfor affald og støtter klart op omkring behovet for en grøn omstilling af den danske affaldssektor. Regeringens ressourcestrategi "Danmark uden affald" var meget længe undervejs, før den endelig blev præsenteret i efteråret 2007, så derfor havde branchen også store forventninger til strategien og den indeholder en masse gode initiativer og forslag til, hvorledes Danmark i fremtiden kan blive et land, der genanvender langt mere af det affald vi genere, end vi hidtil har gjort.

Ressourceplan for affaldshåndtering er langt mere detaljeret end strategien, men indholdsmæssigt har GI meget svært ved at se den store forskel. Også her lægger myndighederne op til forskellige initiativer, man forventer at gennemføre på et eller andet tidspunkt og uden konkrete mål for selve gennemførelsen.

Samtidig finder GI det meget skuffende, at man har valgt fortsat at hylde det kommunale affaldsmonopol. Hvordan man vil skabe et Danmark uden affald er stadig op til landets 98 kommuner, og kommunen kan frit finde de løsninger, de måtte synes at være de mest rentable. Danmark er både geografisk og indbyggermæssigt et lille land. Hvis man vil skabe teknologiske løsninger på affaldsområdet så man kan højne landets position i udlandet, så er der nødt til at være tilstrækkelige mængder på markedet, og de mængder genererer man ikke ved at lade den centrale affaldspolitik være op til kommunerne og det kommunale selvstyre.

Vi er klart af den opfattelse, at man kan opstille nok så mange gode hensigter omhandlende affaldshåndteringen, men det vil aldrig hænge sammen med regeringens overordnede strategier på andre områder, såsom den nuværende energiaftale, så længe at man ikke har taget stilling til, hvad man vil med den danske forbrændingssektor. Først når man kommer med den længe ventede modernisering af den danske forbrændingssektor – først når man kommer med en samlet plan for den kommende affaldshåndtering.

Det er ikke alle afsnit i planen som er relevante for GI, så derfor har vi nedenfor kun valgt at kommentere på specifikke dele af planen.

Specielle bemærkninger:

Afsnit 3: Status:

Ønsker man at øge genanvendelsen, så bliver man nødt til at se på selve struktureringen af affaldsområdet. Det er ikke hensigtsmæssigt at bibeholde den nuværende struktur og slet ikke at lægge selve udmøntningen ud til de enkelte kommuner. Hvad vil man gøre i 2016, når ministeren kan konstatere, at de mål man opstillede i 2013 langt fra er blevet nået?

Samtidig kommer der ikke til at være en adskillelse af myndigheds og driftsrollen ved at bibeholde den model man hidtil har kørt med. I praksis er det nu de fælleskommunale affaldsselskaber som har travlt med at udarbejde de kommende affaldsplaner for kommunerne – kommunen er blot underskriveren.

Intentionerne bag det nuværende affaldsdatasystem er gode, men desværre må vi konstatere, at vi mangler et korrekt datagrundlag, så derfor mener vi, at det er vigtigt at sørge for det kommer på plads, før man begynder at måle på tal, der ikke er korrekte.

Afsnit 5: Mere genanvendelse af affald fra husholdninger og servicesektoren:

Også fra husholdninger og servicesektoren skal der genanvendes mere både hvad angår de tørre fraktioner og det organiske affald, og det mener vi er meget positivt – dog er det meget vigtigt at holde sig for øje, at skal der ske en øget genanvendelse, så skal der være tale om store mængder i af god kvalitet, og det opnår man ikke ved at give de enkelte kommuner en metodefrihed hertil.

Afsnit 6: Mere genanvendelse af elektronikaffald og shredderaffald:

I afsnit 6.4.1 Miljø- og ressourceforhold fremgår bl.a. følgende:

”Det forventes fortsat, at der vil være en rest, der skal deponere. Men mængden forventes at være reduceret med ca. 2/3 og vil formentlig være bedre egnet til deponering end den ubehandlede fraktion”.

I afsnit 6.4.3 Initiativernes forventede effekter for shredderaffald i 2018 og udviklingen frem mod 2024 fremgår følgende:

”I 2018 sorteres og genanvendes mere og bedre shredderaffald, højst 30 % shredderaffald deponeres ubehandlet og 70 % nyttiggøres (minimum 10 % genanvendelse). I dag deponeres næsten alt shredderaffald.

Udviklingen frem mod 2024 forventes at indebære, at allerede deponeret shredderaffald i højere grad graves op og behandles”.

Der synes ikke at være helt overensstemmelse mellem de to afsnit. Det bør præciseres, at der, når der tales om en fraktion til deponering, er der tale om finfraktionen eller ”fines” < 4 mm, der er bedst egnet til deponering, da der stort set ikke er frie metaller i denne fraktion, og da brændværdien er så lav, at energinyttiggørelse af denne fraktion ikke er relevant.

I Miljøprojekt Nr. 1441 2012. Forbedret ressourceudnyttelse af shredderaffald, blev en termisk behandling af shredderaffald med og uden fines undersøgt, og det blev fastslået, at miljømæssigt var processen uden fines den mest fordelagtige.

Mængden af denne fraktion er normalt på mere end 33 % af nyt produceret shredderaffald og ofte på mere end 45 % af allerede deponeret affald.

Det opstillede mål om højst 30 % deponering kan ikke opfyldes uden et større udviklingsarbejde i forsøg på at finde egnede nyttiggørelsesmuligheder for fines. Meget interessant – især i forhold til et udviklingsarbejde, ”Undersøgelse af en metode til nyttiggørelse af finfraktionen fra shredderaffald” foreslået af et GI medlem. Et projekt som Miljøstyrelsen ikke synes at ville støtte og har netop givet afslag på.

Også i Innovationspartnerskabet for shredderaffald har man haft den samme opfattelse, idet der i statusrapporten er skrevet: ”Finfraktionen” af shredderaffald synes at være vanskelig at håndtere, og der ligger et udviklingsarbejde i at finde egnede metoder til udnyttelse af ressourceværdier i denne fraktion eller alternativt egnede nyttiggørelsesmuligheder. Der bør afsættes midler, der kan støtte dette behov for udvikling. Det hænger absolut ikke sammen med at det nu skal nyttiggøres – altså brændes af.

I afsnit 6.4.2 Status, datagrundlag og gældende regler fremgår følgende:

”Muligheden for indførelse af behandlingskrav er en af de vinkler, der arbejdes med. Endvidere er det målsætningen, at virksomheder kender rammevilkårene, når de satser på udvikling af ny teknologi.”

Evt. behandlingskrav må ikke indføres således, at det vil give en konkurrenceforvridning for danske shredderoperatører, men bør som minimum i givet fald være forankret i EU lovgivningen. Disse kunne evt. indføres i den kommende revision af BREF-note om affaldsbehandling.

Vi har desværre kunnet konstatere, at skiftende regeringer, myndigheder og folketingsflertal med kort varsel har ændret betingelserne og vilkårene for shredderoperatører i Danmark. Her tænkes på følgende hændelser:

Afgift på deponering af farligt affald fra shredderaffald.

Afgift på forbrænding af farligt affald.

*Midlertidig tilladelse til forbrænding af shredderaffald fra Miljøstyrelsen indtil udgangen af 2013
Forlængelse af denne tilladelse til udgangen af 2014.*

Der kræves ganske store investeringer i udbygning af sorteringsanlægget for at opfylde kravene stillet af Miljøstyrelsen for at gøre affaldet egnet til forbrænding i forhold til disse krav. Det er svært at retfærdiggøre større investeringer med en så kort tidshorisont.

Afsnit 9: Tværgående initiativer med fokus på grøn omstilling og nye erhvervsmæssige muligheder:

Det nytter ikke noget, at man øger genanvendelsen, hvis der ikke er et marked, der kan aftage de materialer, der kommer ud af sorteringsprocessen. Især plastindustrien har tidligere belyst, at der indenfor brugen af genanvendelige plastmaterialer er opstillet lovgivningsmæssige barrierer og det fremme absolut ikke incitamentet til at øge genanvendelsen. Der skal også skabes et marked og herved en efterspørgelse på affaldsmaterialer – og et sådanne marked har vi svært ved at se eksisterer pt.

Afsnit 10: Bedre tilsyn og håndhævelse – hurtigere omstilling:

GI er meget tilfreds med, at der i planen fokuseres på et bedre tilsyn. Det nuværende tilsyn fremstår desværre ofte meget uens og personafhængigt alt afhængig efter hvilken kommune virksomheden ligger i, og er man en virksomhed med flere filialer, kan det virke meget uprofessionelt at se, hvorledes ens tilsyn kan varierer. Derfor mener vi, at man bør overveje at løfte denne opgave ud af kommunernes hænder og over i et statsligt regi. Det er klart vores opfattelse, at noget må der ske på det område, for den konkurrenceforvridning det uensartet tilsyn skaber nu er ikke hensigtsmæssigt og er med til at gøre det meget besværligt at drive virksomhed i Danmark.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, er I meget velkommen til at tage kontakt, og GI ser samtidig frem til en forsat dialog omkring udmøntningen af ressourceplanen og stiller meget gerne op med hensyn til et eventuelt kommende arbejde i forbindelse hermed.

Med venlig hilsen

GenvindingsIndustrien

Josefine Thrane Sletten
Sekretariatschef